

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 802-01/13-14/
Ljubljana, 16. 10. 2013

EPA 1398-VI

Državni svet Republike Slovenije je na 11. seji 16. 10. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

**k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o vodah
(ZV-1C) – skrajšani postopek**

Državni svet **podpira** Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o vodah, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada, **in nanj nima pripomb**.

Predlagane dopolnitve Zakona o vodah so predvsem rezultat Revizijskega poročila Računskega sodišča o učinkovitosti poslovanja takratnega Ministrstva za okolje in prostor pri izvajanju Zakona o vodah v letih 2009 in 2010, ki je ugotovilo, da so gospodarski subjekti (proizvajalci pijač, termalna kopališča in zavezanci, ki potrebujejo vodo za ogrevanje) pri plačilu vodne pravice neenakopravno obravnavani. Zakon o vodah je leta 2002 določil, da se mora za posebno rabo vode pridobiti vodno pravico z vodnim dovoljenjem ali koncesijo in jo plačati, pri čemer se obveznost plačevanja začne izvajati z dnem izvajanja vodne pravice. Zakon je določil tudi prehodno obdobje dveh let, v katerem so morali zavezanci, ki so rabili vodo, oddati vlogo za pridobitev vodne pravice. Del zavezancev je vlogo oddalo pravočasno in z nekaterimi od njih je Vlada sklenila koncesijsko pogodbo, z nekaterimi potencialnimi zavezanci pa ne. Poleg teh kategorij zavezancev obstajajo tudi zavezanci, ki so uporabljali vodo, pa so vlogo za pridobitev vodne pravice oddali po izteku prehodnega obdobja ali je niso oddali, nekateri zavezanci pa so začeli vodo uporabljati kasneje. To pomeni, da v mnogih primerih obstoječi uporabniki vode niso sklenili koncesije in zato v primerjavi s tistimi subjekti, ki so jo sklenili in jim je bilo odmerjeno plačilo, niso imeli oziroma nimajo finančnih obveznosti. Zaradi neenakopravne obravnave zavezancev je Računsko sodišče naložilo resornemu ministrstvu, da uredi to vprašanje tako, da bo obveznost plačevanja koncesijske dajatve določena za obdobje dejanskega izkoriščanja vodnega vira. Z dopolnitvijo prehodnih določb veljavnega zakona se ureja vprašanje podeljevanja koncesije brez javnega razpisa za vse obstoječe uporabnike vode, ki bi morali pridobiti vodno pravico na podlagi koncesije, a jim (še) ni bila podeljena, če izpolnjujejo pogoje za podelitev koncesije. Da bi izenačili pravni položaj subjektov, ki so v preteklem obdobju uporabljali vodo in plačevali vodno pravico, s subjekti, ki so prav tako rabili vodo, a jim vodna pravica ni bila zaračunana, se zakonsko ureja t.i. nadomestilo za rabo vode za čas dejanske rabe vode, in sicer od 1. 1. 2005, pri čemer bodo

zavezanci, ki so v preteklosti plačali več koncesije, kot bi plačali nadomestila za rabo vode, dobili povrnjeno razliko. Državni svet tudi ugotavlja, da je predmet tega zakona dopolnitev 162. člena zakona, na podlagi katere bodo sredstva Sklada za vode namenjena tudi izvajanju javnih gospodarskih služb.

Državni svet pozitivno ocenjuje način dela predlagatelja zakona, ki se je pri pripravi predlaganih rešitev posvetoval s predstavniki vseh prizadetih kategorij zavezancev in z njimi dosegel dogovor o višini nadomestila za rabo vode (nižja od koncesije), o možnosti obročnega plačevanja ter o obračunu razlike plačil. Določitev nižjega nadomestila za rabo od sprva predlaganega je tudi posledica opozoril Gospodarske zbornice Slovenije, da je treba izenačiti položaj slovenskih proizvajalcev pijač s tujimi konkurenti na domačem trgu.

155. člen Ustave dopušča možnost povratne veljave pravnih aktov pod pogoji, da je to določeno z zakonom, da gre za posamične določbe zakona, če to zahteva javno korist in če se s tem ne posega v že pridobljene pravice. Državni svet meni, da je predlagatelj utemeljil dopustnost povratne veljave zakona, saj so bili subjekti seznanjeni, da lahko začnejo izkoriščati vodo po pridobitvi vodne pravice in da so zavezani k plačilu za rabo vode od trenutka njenega izkoriščanja. Ob tem Državni svet izpostavlja tudi opozorilo, da obstaja zaradi neenake obravnave gospodarskih subjektov tveganje za začetek postopka zoper državo zaradi nedovoljene državne pomoči. Državni svet se pridružuje oceni predlagatelja, da je treba pravno urediti in izenačiti položaj vseh subjektov, ki so zavezani k plačilu vodne pravice, kar pa je možno le na način, ki je predlagan s to novelo zakona.

Državni svet ugotavlja, da Gospodarska zbornica Slovenije opozarja na potrebo po jasni določbi glede obresti pri plačilu nadomestila za rabo vode oziroma pričakuje, da velja razlaga Ministrstva za kmetijstvo in okolje, da kasneje ne bi prišlo do različnih tolmačenj in posledično večjih finančnih obremenitev gospodarskih subjektov. Državni svet je bil seznanjen, da predlagatelj sprva ni nameraval določiti obresti, vendar je bil opozorjen, da bi brezobrestno obročno odplačevanje predstavljalo nedovoljeno državno pomoč (v primerjavi s subjekti, ki bi plačali v enkratnem znesku). Zato se je poiskala rešitev, ki pomeni najmanjšo možno obremenitev gospodarskih subjektov, in sicer z določitvijo referenčne obrestne mere, ki se obračuna v enkratnem znesku na dan plačila x 1.68% in pomenijo obresti za 30-letno odplačevanje.

Državni svet tudi ugotavlja, da državni proračun iz naslova tega zakona ne bo bistveno pridobil novih finančnih sredstev. V prvem letu se predvideva za okoli 350.000 evrov priliva v državni proračun (ureditev stanja za nazaj), od 1. 1. 2014 pa za okoli 1,7 milijonov EUR več letnih prilivov v državni proračun oziroma v Sklad za vode. Državni svet se pridružuje mnenju predlagatelja, da navedene finančne obveznosti za prihodnje zavezance ne pomenijo prevelikega bremena oziroma ne ogrožajo njihovega ekonomskega obstoja.

Državni svet je bil seznanjen, da v preteklosti koncesije za rabo vode niso bile pravočasno podeljene tudi zaradi kadrovske podhranjenosti na resornem ministrstvu, verjetno pa so obstajali tudi interesi, da do podelitve koncesije ne pride.

V povezavi z določbo 181. člena Zakona o vodah, ki v 25. točki prvega odstavka med prekrške šteje rabo vode brez vodnega dovoljenja ali koncesije, Državni svet ugotavlja, da se v tem času sam nadzor ni izvajal v zadostni meri. V skladu s predlogom zakona bodo morali vsi, ki še niso oddali vloge za pridobitev vodne pravice, le-to v roku oddati, v nasprotnem primeru bo sledilo zaprtje obrata v delu, kjer se rabi voda.

Državni svet tudi ugotavlja, da bo do sredstev iz naslova tega zakona upravičena država, ki bo tudi v celoti vračala obračunano razliko med že plačano koncesijo in nadomestilom za rabo vode, ne glede na to, da so bile občine upravičene do dela koncesnine.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Jernej Verbič.

Mitja Bervar
predsednik